

УДК 338.26

Перепьолкіна О. О.,

olenaspr@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5784-1490,

Researcher ID: F-4219-2019,

к.е.н., доц., доцент кафедри економіки, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

ПРІОРИТЕТИ МОДЕЛІ СТАБІЛЬНОГО МАКРОЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ

***Анотація.** У дослідженні наголошено на актуальності формування та реалізації державної політики формування моделі стабільного макроекономічного зростання в Україні. Метою дослідження визначено актуалізацію уваги до найбільш проблемних аспектів, чинників та перешкод, а також обґрунтування пріоритетів моделі стабільного макроекономічного зростання країни. Показано масштаби втрат економіки України в умовах повномасштабної війни. Доведено, що модель економічного зростання являє собою візію з сукупності системних поетапних кроків, реалізація яких докорінно змінює характер економічних відносин, погляди на розвиток і ціннісні орієнтири, структуру суспільного відтворення і пріоритети розвитку майбутніх поколінь. Обґрунтовано концептуальну модель стабільного макроекономічного зростання країни, що складається з 10 принципових послідовних кроків, проходження яких дозволяє досягти макроекономічної стабілізації, а також перейти до структурно збалансованого розвитку національного господарства. Визначено домінуючі етапи змін, які мають відбутися в Україні у підсумку реалізації моделі державної політики стабілізації макроекономічного зростання, а саме: викорінення системних вад функціонування та розвитку національного господарства (завданнями регулювання на цьому етапі визначено подолання системної корупції, системну детінізацію економічних відносин, деофшоризацію та збереження капіталів), поетапний перехід до економічного зростання (визначено такі завдання цього етапу, як зміцнення макроекономічної безпеки, реалізація підприємницького потенціалу, використання внутрішніх резервів, реалізація зовнішньоторговельного потенціалу) та формування ресурсної бази довгострокового стабільного планомірного розвитку (із завданнями забезпечення макроекономічної стабілізації, реалізації потенціалу зовнішнього інвестування). Ідентифіковано галузеві пріоритети моделі стабільного макроекономічного зростання в Україні. Визначені пріоритети політики спрямовані на локалізацію та нівелювання викликів і загроз функціонування та розвитку таких базових видів економічної діяльності, як промисловість, АПК, транспорт і зв'язок, ІКТ, креативні індустрії.*

Ключові слова: економіка, національне господарство, макроекономічне зростання, економічна модель, стратегічні пріоритети.

Perepiolkina O. O.,

olenaspr@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5784-1490,

Researcher ID: F-4219-2019,

Ph.D, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economics,

Lviv University of Trade and Economics, Lviv

PRIORITIES OF THE MODEL OF STABLE MACROECONOMIC GROWTH OF UKRAINE

***Abstract.** The study emphasizes the relevance of the formation and implementation of the state policy of forming a model of stable macroeconomic growth in Ukraine. The purpose of the study is to update attention to the most problematic aspects, factors and obstacles, as well as to substantiate the priorities of the model of stable macroeconomic growth in Ukraine. The scale of the losses of the Ukrainian economy in the conditions of a full-scale war is shown. The conceptual model of stable macroeconomic growth of Ukraine is substantiated, consisting of 10 principled consecutive steps, the passage of which allows to achieve macroeco-*

conomic stabilization, as well as to move to a structurally balanced development of the national economy. It is proved that the model of economic growth is a vision of a set of systemic gradual steps, the implementation of which fundamentally changes the nature of economic relations, views on development and value orientations, the structure of social reproduction and development priorities of future generations. The dominant stages of changes that should take place in Ukraine as a result of the implementation of the state policy model of macroeconomic growth stabilization are identified, namely, the eradication of systemic defects in the functioning and development of the national economy system (the tasks of regulation at this stage are defined as overcoming systemic corruption, systemic deshadowing of economic relations, de-offshoring and preservation of capitals), gradual transition to economic growth (the tasks of this stage are defined as strengthening macroeconomic security, realization of entrepreneurial potential, use of internal reserves, realization of foreign trade potential) and formation of a resource base for long-term stable planned development (with the tasks of ensuring macroeconomic stabilization, realization of foreign investment potential). The system of sectoral priorities of the model of stable macroeconomic growth in Ukraine has been identified. The determined policy priorities are aimed at localization and leveling of challenges and threats to the functioning and development of such basic types of economic activity for Ukraine as industry, agro-industrial complex, transport and communication, AIC, creative industries.

Keywords: economy, national economy, macroeconomic growth, economic model, strategic priorities.

JEL Classification: E27, E61, L16, L49

DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2023-72-08>

Постановка проблеми. Нині Україна перебуває у процесі повномасштабної війни, що об'єктивно накладає критично складні умови, труднощі й обтяження відносно збереження національного господарства назагал та формування потенціалу подальшого відновлення на стадії вже повоєнної відбудови. Фактично з власних джерел (головно – податкові надходження та доходи від економічної діяльності) держава покриває лише близько 50 % своїх потреб і це без урахування капітальних вкладень, які будуть потрібні для відбудови зруйнованих підприємств, інфраструктури та навіть цілих міст.

У будь-якому разі Україна розраховує на світову підтримку, яка безальтернативна і допоможе відновити соціальну сферу й економічну систему нашої держави. Попри увесь трагізм війни та її наслідків, Україна водночас отримала унікальний шанс на оздоровлення, причому практично в усіх без виключення сферах суспільного життя – економічній, соціальній, політичній, духовній.

Відносно економічної системи, то потенціал головно криється у відбудові колишніх старопромислових комплексів на засадах інноваційно-технологічної модернізації, зовнішніх інвестицій, які будуть одночасно супроводжуватися імпортом передових прогресивних технологій, викоріненні та в подальшому утвердженні в суспільстві нульової

толерантності населення до таких системних вад і девіантних проявів (характеристик), притаманних нашій країні до повномасштабної війни, як корупція, тінізація, зрощування влади і бізнесу, паратизування на природних монополіях і публічних ресурсах та активах, їх розкрадання, неправомірне використання службового становища заради наживи, рейдерство і т. п.

Однак використання всіх вже наявних і тих, що додатково з'являться, можливостей на етапі повоєнної відбудови національної економіки України потребує утвердження в нашій країні нової, значно більш якісної моделі стабілізації макроекономічного зростання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У цілому дослідженню процесів формування і реалізації державної політики забезпечення макроекономічного розвитку і створення в таких цілях якісного економіко-правового і ресурсного середовища присвячені праці таких вчених, як О. Тимошенко та Т. Лісковецька [1, с. 8-15], О. Ольшанська, А. Мельник, Т. Воронкова [2, с. 32-44], Н. Єфремова та О. Коваленко [9, с. 14-20].

З іншого боку, різносторонні аспекти та особливі умови, фактори, чинники державної політики стимулювання процесів розвитку і реалізації ресурсного потенціалу національної економіки, включно з її пріоритетними видами економічної діяльності й їх галузями,

секторами національного господарства і т. п., стали об'єктом і предметом наукових дискурсів Р. Лупака та Р. Бойка [3, с. 855-864], В. Коваленка, В. Радника [5], Г. Запші, О. Орлової-Курилової, С. Лімаренко, А. Яцун [8, с. 9-16] та ін.

При тому, виходячи з розуміння, що державна політика у кожній сфері неможлива без достатнього і належного її ресурсного забезпечення, підсилення дії конкретних ресурсно-функціональних інструментів, а також організаційних і економічних мотиваційних механізмів, зрозумілих для економічних агентів, у дослідженнях С. Швець [4, с. 20-38], Т. Васильціва [6, с. 320-330], О. Череп [7, с. 296-300], Л. Федулової [10, с. 62-71] та ін. дослідників визначаються такі провідні характеристики середовища й умов економічного зростання, зокрема в Україні.

Разом із тим, за часи незалежності в Україні так і не сформовано та не зреалізовано політику, результатом якої стали б системно значимі зміни, достатні для висновку, що економіка держави вийшла на рівень сталого структурно збалансованого макроекономічного зростання. Однією з ключових причин цього стало те, що з року в рік ухвалюється і береться до реалізації ціла купа нових ініціатив (стратегій, програм, законів, підзаконних актів і т. п.), однак вони не узгоджені між собою єдиною спільною метою, цільовими орієнтирами і заходами. Іншими словами, державна політика не формується та не реалізується у відповідності до чітко визначеної моделі економічного зростання (відновлення, поступу) і т. п. Відтак обґрунтування методико-прикладних положень такої моделі має високу теоретико-прикладну значимість, а також практичну актуальність, особливо в нинішніх реаліях війни та її наслідків (для соціально-економічної системи країни) та настання етапу повоєнної відбудови, макроекономічного відновлення і побудови нової економічної системи принципово нової країни – насправді незалежної (у т. ч. економічно) України.

Постановка завдання. Метою статті є актуалізація уваги до найбільш проблемних аспектів, чинників та перешкод, а також обґрунтування пріоритетів моделі стабільного макроекономічного зростання в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Україна, як і її економіка, перебуває у стані повномасштабної війни, що завдає критично негативних наслідків для системи

національного господарства. Так, на кінець жовтня 2022 року експрес-оцінки показують, що зростання ВВП України знизилося на 37,2 %. Вже натеper вартість проекту з відбудови лише економіки країни перевищила 350 млрд дол. США. Поряд з тим активні бойові дії перемістилися до східних та південних регіонів, активність у небойових зонах стабілізувалася, економіка пристосовується до умов війни. Тим не менше приватне споживання та інвестиції залишаються слабкими через зниження купівельної спроможності, фінансові обмеження та масштабну міграцію за кордон. МВФ, як і раніше, прогнозує, що ВВП України скоротиться приблизно на 35,0 % за рік, а інфляція сягне 30,0 % до кінця року.

Логістичні проблеми, пов'язані з війною, продовжують створювати навантаження на економіку, зокрема пов'язані з роботою портів, транспортних мереж та енергетичної інфраструктури. Війна також спричинила дисбаланс на валютному ринку. Після того, як Національний банк України девальював прив'язку обмінного курсу на 25 %, тиск зменшився. Але війна спричиняє безпрецедентне збільшення бюджетного дефіциту. Податкові надходження обмежуються через зниження економічної активності. Тим часом, незважаючи на скорочення другорядних витрат, видатки продовжують зростати, переважно через оборону. В результаті дефіцит бюджету без урахування зовнішніх грантів вже сягнув близько 14,0 % ВВП 2022 року на кінець серпня. Завдяки значному приросту неподаткових доходів, який забезпечується зовнішніми грантами, загальний дефіцит бюджету на кінець серпня був нижчим і становив близько 8,0 % від ВВП [11].

Якщо в регіональному зрізі найбільш негативних економічних наслідків зазнали східно-південні області країни (Донецька, Луганська, Харківська, Сумська, Дніпропетровська, Запорізька, Херсонська, Миколаївська та ін. області), то в галузевому вимірі – АПК, промисловість, транспорт і зв'язок, а це провідні види економічної діяльності реального сектора національної економіки.

Вже зараз урядом країни розроблено План економічного відновлення України, який передбачає чіткі напрями, механізми та інструменти, а також безпосередні проекти, які мають для цього бути реалізованими. Для кожного, хто вважає себе українцем, немає іншої

альтернативи, як припинення війни на засадах повноцінної перемоги і витіснення за межі країни кожного окупанта та подальша повноцінна реалізація цього плану. Не видається сумнівною і потенційна фінансово-ресурсна підтримка головних країн – донорів і партнерів України. Однак, аби не відбудувати низькоєфективну економіку з тими системними вадами, які були їй притаманні практично постійно з 1991 року, потрібно розуміти конфігурацію нової моделі стабільного макроекономічного зростання системи національного господарства. Це також включає і розуміння ключових недоліків і вад, які були притаманні попередній моделі соціального й економічного розвитку країни (якщо така мала місце).

Передусім слід розуміти, що модель економічного зростання являє собою візію з сукупності системних поетапних кроків, реалізація яких докорінно змінює характер економічних відносин усередині країни, погляди на розвиток і ціннісні орієнтири, структуру суспільного відтворення і пріоритети розвитку майбутніх поколінь. Це не програма заходів соціально-економічного розвитку, навіть не реформа окремої сфери чи галузі, а докорінна перебудова, переформатування стратегічних імперативів і правил гри, тотального суспільного визнання і слідування законам вільного, прозорого ринку, конкуренції та внутрішньоособистісної легітимізації на всіх рівнях відносин.

У сенсі України, то досягнення стабільного розвитку базується, на нашу думку, на десяти системних поетапних структурних зрушеннях (рис. 1), коли перший крок - це справжня (а не декларована) рішуча боротьба з системними чинниками-паразитами, які сковують і унеможливають економічне піднесення, для якого в країні завжди існував високий потенціал.

Без викорінення системної корупції, подолання проблем системної тінізації економічних

відносин, застосування офшорних схем, розкрадань на митниці, у фіскальній системі, застосування адміністративного тиску на бізнес і т. п. Україна ніколи не перейде в когорту процвітаючих ефективно функціонуючих економік. І це не тільки з причин розкрадання публічних ресурсів, які могли б бути скерованими на розвиток елементів соціальної сфери, реалізацію інших важливих для держави проєктів, включно з бюджетним інвестуванням, але й через те, що такі прояви деформують концептуальні основи утвердженої ринкової економіки та демократичного суспільства. Через збереження цих рудиментів Україна уподібнюється до РФ, Ірану, Сирії тощо і саме чинник гіпертрофічно масштабних наслідків війни вселяє надію, що Україна “заслужила” на демонтаж системних макроекономічних перешкод, рівно як і чиновників вищих ланок державного управління, які їх толерують і підтримували раніше.

Наступний крок – це формування здорового конкурентного середовища та зміцнення базисних інституцій здорової ефективно економіки, з-поміж яких ключові – верховенство права і недоторканність права приватної власності. Чи ці зрозумілі для всіх постулати існують у системі національного господарства України? Ні. Навіть під час повномасштабної війни відомими стали нові рейдерські захоплення підприємств, використання ситуації для посилення монопольного контролю на ринку, картельні змови для завищення збутових цін і т. п. Нова модель економічного зростання повинна мати дієві регуляторно-контролюючі інструменти і засоби не тільки недопущення, а жорсткого справедливого покарання всіх учасників, причому як з боку бізнесу, так і влади та політичних структур.

Рис. 1. Концептуальна модель стабільного макроекономічного зростання України: 10 принципів кроків

Джерело: авторська розробка

Удосконалення конкурентного середовища є важливим і невід’ємним кроком на шляху становлення нової ефективної економіки, однак її розвиток і нарощення масштабів потребує покращення ресурсної забезпеченості вітчизняних економічних агентів. Передусім це фінанси, інвестиції, технології, а також інтелектуально-кадровий капітал. Причому в сучасних умовах цифровізації роль і значимість останнього особливо посилилася. Відтак стало

економічне зростання об’єктивно неможливе без збереження й ефективного використання людського потенціалу країни, у т. ч. із позиції того, що це головний ресурс для цифровізації економіки й суспільства.

Вже давно конкурентоспроможність економіки ототожнюється з рівнем розвитку інновацій та технологій. Однак відповідний поступ для України все ще не характерний і причиною цього слугує відсутність повноцінної

інфраструктури інноваційно-технологічної діяльності, спроможності якої були б достатніми для інноваційно-технологічної модернізації вітчизняного національного господарства. Власне, її формування і розвиток стане тим імпульсом, який забезпечить зміцнення конкурентоспроможності підприємств базових і стратегічних видів економічної діяльності.

Наступний крок – це досягнення належного рівня енергетичної незалежності, ефективності та ресурсоощадності. Успіхи у цій сфері дали б змогу повноцінно вивільнитися від більшості гібридних “оков” з боку РФ, розвинути альтернативну енергетику як окрему стратегічну галузь економіки, наростити економічну ефективність внутрішнього виробництва назагал.

У подальшому можна вже переходити і до просторово збалансованого макроекономічного зростання в Україні. Найбільш креативним та водночас ефективним тут є підхід на основі смарторієнтованого регіонального розвитку, що дозволяє не лише надати нових потужних імпульсів місцевому розвитку, але й слугує прямим шляхом до ефективізації і економічної, і соціальної сфер, дозволяє покращити якість життя місцевого населення.

Невід’ємним напрямом політики макроекономічної стабілізації в Україні має також стати гарантування високого рівня соціальної відповідальності бізнесу і суспільства в цілому, екологічної стійкості, забезпечення високого рівня якості життя. Потрібно розуміти, що повноцінна політика в цій сфері дозволяє зберегти та розвивати людський потенціал країни, без якого об’єктивно неможливі процеси розширеного суспільного відтворення національного господарства, особливо на етапі відбудови економіки у повоєнний період.

Важливо, аби у відповідності до визначених 10 кроків – реформ була вибудована етапізація впровадження моделі політики стабілізації макроекономічного зростання в

Україні (рис. 2), коли базисними етапами та відповідно до них стратегічними орієнтирами стають:

- викорінення системних вад функціонування та розвитку системи національного господарства (подолання системної корупції, системна детінізація економіки, деофшоризація податків);

- поетапний перехід до економічного зростання (зміцнення макроекономічної безпеки, реалізація підприємницького потенціалу, використання внутрішніх резервів, реалізація зовнішньоторговельного потенціалу);

- формування ресурсної бази довгострокового стабільного планомірного розвитку (забезпечення макрофінансової стабілізації, реалізація потенціалу іноземного інвестування).

Розуміємо також і те, що базисом поступу економіки завжди слугують галузі / види економічної діяльності, які є стратегічно важливими і стоять у пріоритеті розвитку держави. Нині для України це промисловість, АПК, транспорт і зв’язок, ІКТ, креативні індустрії (рис. 3).

Відтак важливо усвідомлювати та розуміти ті ключові системні виклики, які постали перед суб’єктами господарювання вказаних видів економічної діяльності, підривають засади їх економічної безпеки, зміцнення конкурентоспроможності й можливого переходу до розвитку.

На основі бачення викликів формується інструментарій державної політики, реалізація якого спроможна передусім мінімізувати вплив викликів і загроз, а також підсилити потенціал, стимулювати всі необхідні процеси для забезпечення розвитку пріоритетних видів економічної діяльності в Україні для реалізації їх потенціалу в системі розвитку національного господарства назагал.

Стратегічні орієнтири

Інструментарій державної політики

Етап 1. Викорінення системних вад функціонування та розвитку національної економіки

Подолання системної корупції	<ul style="list-style-type: none"> ✓ вдосконалення інституційного базису антикорупційної системи; ✓ гармонізація антикорупційних та антилегалізаційних заходів; ✓ тотальна цифровізація і прозорість державних послуг
Системна детінізація економіки	<ul style="list-style-type: none"> ✓ забезпечення незалежності та розширення повноважень податкових безпекових структур, посилення відповідальності; ✓ виведення з тіні необліковуваних операцій і активів;
Деофшоризація податків	<ul style="list-style-type: none"> ✓ посилення контролю і відповідальності; ✓ ліквідація псевдоекспорту, інвестицій, трансф. ціноутворення; ✓ гармонізація міжнародного законодавства і систем контролю

Етап 2. Перехід до економічного зростання

Зміцнення макроекономічної безпеки	<ul style="list-style-type: none"> ✓ посилення конкурентоспроможності стратегічних галузей; ✓ інноваційно-технологічна модернізація реального сектора; ✓ використання потенціалу розвитку сектора ІКТ
Реалізація підприємницького потенціалу	<ul style="list-style-type: none"> ✓ дерегуляція економіко-правового середовища; ✓ гарантування економічної безпеки підприємницької діяльності; ✓ розвиток міжсекторальної та міжгалузевої співпраці; ✓ стимулювання підприємництва на рівні територіальних громад
Використання внутрішніх резервів	<ul style="list-style-type: none"> ✓ відновлення купівельної спроможності; ✓ імпортозаміщення і розвиток внутрішнього виробництва; ✓ подальша регуляторна лібералізація
Реалізація зовнішньоторговельного потенціалу	<ul style="list-style-type: none"> ✓ індустріалізація експорту; ✓ максимальна реалізація потенціалу експорту продукції АПК; ✓ розширення технологічного сегмента на зовнішніх ринках; ✓ розширення географії зовнішньої торгівлі

Етап 3. Формування ресурсної бази довгострокового планомірного розвитку

Забезпечення макрофінансової стабілізації	<ul style="list-style-type: none"> ✓ трансформація боргової політики; ✓ інфляційне таргетування; ✓ розвиток співпраці з міжнародними фінансовими організаціями; ✓ посилення спроможності банківської системи
Реалізація потенціалу іноземного інвестування	<ul style="list-style-type: none"> ✓ посилення інституційного забезпечення ПІІ; ✓ покращення умов інвестування в інфраструктурні проекти; ✓ активізація азійського напрямку інвестування; ✓ покращення інвестиційної привабливості економіки

Рис. 2. Етапізація впровадження моделі та інструментарій державної політики стабілізації макроекономічного зростання в Україні

Джерело: авторська розробка

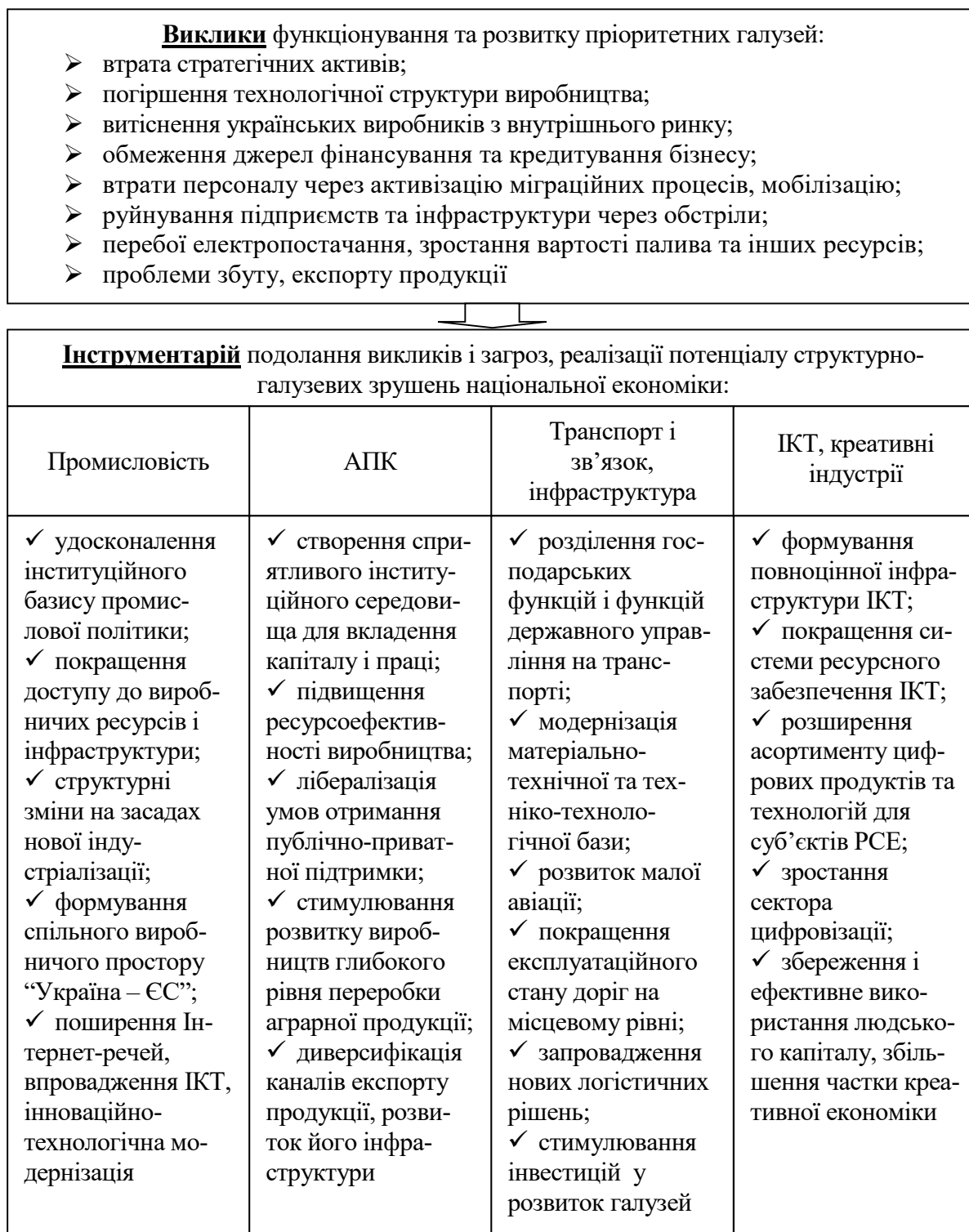

Рис. 3. Галузеві пріоритети моделі стабільного макроекономічного зростання в Україні

Джерело: авторська розробка

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Нині економіка України перебуває у стані повномасштабної війни, що об'єктивно накладає критично складні умови, труднощі й обтяження відносно збереження національного господарства

назагал та формування потенціалу подальшого його відновлення на стадії вже повоєнної відбудови. Однак рано чи пізно ми все рівно перейдемо до повоєнної відбудови і важливо розуміти конфігурацію цієї нової, значно більш досконалої та ефективної моделі

державної політики макроекономічного зростання країни. Така модель має орієнтуватися на проходження її трьох домінуючих етапів (з відповідними завданнями) – (1) викорінення системних вад функціонування та розвитку системи націо-нального господарства (подолання системної корупції, системна детінізація економічних відносин, деофшоризація та збереження капіталів), (2) поетапний перехід до економічного зростання (зміцнення макроекономічної безпеки, реалізація підприємницького потенціалу, використання внутрішніх резервів, реалізація зовнішньоторговельного потенціалу) та (3) формування ресурсної бази довгострокового стабільного планомірного розвитку (забезпечення макроекономічної стабілізації, реалізація потенціалу зовнішнього інвестування).

Практична площина реалізації моделі стабільного макроекономічного зростання в Україні базується на системі інструментів державної політики подолання викликів і загроз, а також реалізації потенціалу структурно-галузевих зрушень у стратегічних галузях національної економіки України, зокрема – промисловості, АПК, у сфері транспорту та зв'язку, ІКТ, у секторі креативних індустрій.

Подальші дослідження у цій сфері стосуються моделювання впливу реалізації визначених інструментів державної політики на зміни у макроекономічних показниках та пропорціях національного господарства України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Тимошенко О. В., Лісковецька Т. П. Системна трансформація національної економіки України. *Бізнес Інформ*. 2020. № 1. С. 8-15.
2. Сучасні проблеми економічного розвитку України : монографія / за ред. О. В. Ольшанської, А. О. Мельник, Т. Є. Воронкової. Київ : ТОВ “ДКС центр”, 2018. 184 с.
3. Lupak R., Boiko R., Kuniyska-Iliash M., Vasylytsiv T. State Management of Import Dependency and State's Economic Security Ensuring: New Approaches to Evaluating and Strategizing. *Accounting*. 2021. Vol. 7. Issue 4. P. 855-864.
4. Швець С. Внутрішні дисбаланси та економічне зростання в Україні в площині фінансово-монетарної проблеми. *Світ фінансів*. 2021. № 4(69). С. 20-38.

5. Коваленко В., Радник В. Оцінка видатків державного бюджету України в контексті їхнього впливу на економічне зростання. *Економіка та суспільство*. 2022. № 37. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1226/1181>.

6. Vasylytsiv T. G., Klipkova O. I., Lupak R. L., Mitsenko N. G., Mishchuk I. P. Monetary and financial policy of Ukraine: theoretical-empirical connections and priorities of state regulation. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2019. Vol. 4. No 31. P. 320-330.

7. Череп О. Г. Стимулювання інвестиційних процесів в економіці України задля підвищення її конкурентоспроможності. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022. № 1. С. 296-300.

8. Запша Г. М., Орлова-Курилова О. В., Лімаренко С. М., Яцун А. Г. Ресурсне забезпечення ефективності стратегічного управління інноваційною інфраструктурою у формуванні конкурентних переваг та соціально-економічних гарантій в умовах глобалізації економіки. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2021. Вип. 6 (39). С. 9-16.

9. Єфремова Н. Ф., Коваленко О. В. Економічне зростання, економічний розвиток: можливості економіки інноваційного типу. *Бізнес Інформ*. 2018. № 1. С. 14-20.

10. Федулова Л. І. Інноваційний фактор забезпечення сталого розвитку регіонів України. *Економічний вісник університету*. 2017. № 33/1. С. 62-71.

11. Скорочення ВВП та безпрецедентний дефіцит бюджету: у МВФ оцінили наслідки війни для економіки України. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/10/20/novyna/ekonomika/skorochennya-vvp-ta-bezprecedentnyj-deficyt-byudzhetu-mvf-ocziynyly-naslidky-vijny-ekonomiky-ukrayiny>.

REFERENCES

1. Tymoshenko, O. V. and Liskovets'ka, T. P. (2020), Systemna transformatsiia natsional'noi ekonomiky Ukrainy, *Biznes Inform*, № 1, s. 8-15.
2. Suchasni problemy ekonomichnoho rozvytku Ukrainy : monohrafiia / za red. O. V. Ol'shans'koi, A. O. Mel'nyk, T. Ye. Voronkovoї (2018), TOV “DKS tsentr”, Kyiv, 184 s.
3. Lupak R., Boiko R., Kuniyska-Iliash M. and Vasylytsiv T. (2021), State Management of

Import Dependency and State's Economic Security Ensuring: New Approaches to Evaluating and Strategizing, *Accounting*, Vol. 7, Issue 4, p. 855-864.

4. Shvets' S. (2021), Vnutrishni dysbalansy ta ekonomichne zrostannia v Ukraini v ploschyni fiskal'no-monetarnoi problemy, *Svit finansiv*, № 4(69), s. 20-38.

5. Kovalenko V. and Radnyk V. (2022), Otsinka vydatkiv derzhavnoho biudzhetu Ukrainy v konteksti ikhn'oho vplyvu na ekonomichne zrostannia, *Ekonomika ta suspil'stvo*, № 37, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1226/1181>.

6. Vasylytsiv, T. G. Klipkova, O. I. Lupak, R. L. Mitsenko, N. G. and Mishchuk, I. P. (2019), Monetary and financial policy of Ukraine: theoretical-empirical connections and priorities of state regulation, *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, vol. 4, No 31, p. 320-330.

7. Cherep, O. H. (2022), Stymuliuвання investytsijnykh protsesiv v ekonomitsi Ukrainy zadlia pidvyschennia ii konkurentospromozhnosti, *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu. Ekonomichni nauky*, № 1, s. 296-300.

8. Zapsha, H. M. Orlova-Kurylova, O. V. Limarenko, S. M. and Yatsun, A. H. (2021),

Resursne zabezpechennia efektyvnosti stratehichnoho upravlinnia innovatsijnoiu infrastrukturoiu u formuvanni konkurentnykh perevah ta sotsial'no-ekonomichnykh harantij v umovakh hlobalizatsii ekonomiky, *Tsentral'noukrains'kyj naukovyj visnyk. Ekonomichni nauky.*, vyp. 6 (39), s. 9-16.

9. Yefremova, N. F. and Kovalenko, O. V. (2018), Ekonomichne zrostannia, ekonomichnyj rozvytok: mozhyvosti ekonomiky innovatsijnogo typu, *Biznes Inform*, № 1, s. 14-20.

10. Fedulova, L. I. (2017), Innovatsijnyj faktor zabezpechennia staloho rozvytku rehioniv Ukrainy, *Ekonomichnyj visnyk universytetu*, № 33/1, s. 62-71.

11. Skorochennia VVP ta bezpretsedentnyj defitsyt biudzhetu: u MVF otsinyly naslidky vijny dlia ekonomiky Ukrainy, available at: <https://www.slovoidilo.ua/2022/10/20/novyna/ekonomika/skorochennya-vvp-ta-bezprecedentnyj-deficyt-byudzhetu-mvf-oczinyly-naslidky-vijny-ekonomiky-ukrayiny>.

Стаття надійшла до редакції 28 березня 2023 року